

MUZIEKPLAN

Antwerpen MUZIEKSTAD

2023-2025

Talentontwikkeling & Vrijetijdsbeleving / Cultuur

Inhoud

1.	Aanleiding en Context	3
1.1.	Aanleiding.....	3
1.2.	Context	4
1.3.	Wat voorafging.....	4
1.4.	Onderzoek VI.BE 2019-22.....	5
2.	Doelen van het Muziekplan.....	7
2.0.	Strategisch Doel.....	7
2.0.1.	Randvoorwaarden	7
2.0.2.	Beheerstructuur	8
2.1.	Subdoel 1: We ontwikkelen samen met de sector een klimaat waar de noden van de Antwerpse artiest, met aandacht voor bewoners en bezoekers, centraal staan.	8
2.1.1.	Acties	9
2.2.	Subdoel 2: We bouwen samen met de muzieksector aan een Antwerpse community.	9
2.2.1.	Acties	9
2.3.	Subdoel 3: We ondersteunen samen met de muzieksector de ontwikkeling van de artiest en bieden zo kansen tot verdere professionalisering van de sector.	10
2.3.1.	Acties	11
2.4.	Subdoel 4: We zetten samen in op de verbindende kracht van muziek in de stad.	11
2.4.1.	Acties	12
2.5.	Subdoel 5: We maken de Antwerpse muzikscene en ambities meer zichtbaar bij lokaal, Vlaams en internationaal publiek en peers.....	12
2.5.1.	Acties	12
3.	Aanpak.....	14
3.1.	Realisatie doelen	14
3.2.	Fasering en prioritering.....	14
4.	Begroting en budget.....	15
4.1.	Budget 2023-2025	15
5.	Samenvatting.....	17

1. Aanleiding en Context

1.1. Aanleiding

Het stedelijk bestuursakkoord 2019-2024¹ zet in op de uitbouw van een integraal muziekbeleid.

480 Antwerpen behoort tot de wereldtop wat betreft grote muziekconcerten. Het Sportpaleis, de Lotto Arena en de Elisabethzaal, het huis van het Antwerp Symphony Orchestra. Ook Kunsthuis deSingel, Amuz, Trix, De Roma, Openluchttheater Rivierenhof, Kavka, de Arenbergsschouwburg en Jazz Middelheim hebben het potentieel om mensen samen te brengen. Ook op cafépodia krijgt Antwerps talent kansen om zich te tonen. De stad bouwt **een integraal muziekbeleid uit, zodat er ruimte is voor elk muziekgenre en aandacht voor elk klein, middelgroot of groot muziekpodium**. We stimuleren creativiteit, innovatie en experiment en hebben daarbij aandacht voor de draagkracht van de omgeving.

Muziek neemt in het stedelijk weefsel een bijzondere plaats in waarin creatief talent, de economische context, een cultureel draagvlak, publieke waardering en innovatieve ontwikkeling met mekaar worden verbonden. De vele grote en kleine huizen en organisaties die verspreid in de stad muziek programmeren, creëren dat weefsel. Een weefsel dat vertrekt bij de artiest, zowel de pop-, rock- of hiphopmuzikant, maar evengoed de klassieke musicus als de populaire muziekperformer vormen de kern van dat weefsel. Muziek raakt ontegensprekelijk alle lagen, leeftijden en culturele achtergronden van de Antwerpse bevolking en de bezoeker. Het ecosysteem van de muzieksector² is een breed ingebed veld dat beweest en bewijst een stevige totale impact³ te hebben op het plaatselijke leven en de stedelijke economie.

Het belang van het lokale niveau kan hierin niet onderschat worden⁴. **De waarde van muziek in het sociaal weefsel en economisch bestel van de stad zijn in de beleidskeuzes algemeen erkend.**

De innovatieve en maatschappelijke ontwikkelingen die zich onder andere in de economische, de wetenschappelijke, de sociale en de digitale wereld voordoen, geven aan dat in de komende jaren stevige verschuivingen te voorspellen zijn op alle niveaus van onze samenleving. Ook op het ecosysteem van de muziek wordt impact verwacht die op dit moment moeilijk in te schatten is. Welke digitale ontwikkelingen zullen betekenisvol zijn op de creatie, het uitbrengen en het verdienmodel van muziek? Welke impact heeft de ontwikkeling van de metaverse op het actieve concert- en nachtleven? Veranderen de noden en mogelijkheden van de muzikant onder invloed van de wijzigende wereld? Blijft het publiek muziek op dezelfde manier beleven? Deze toekomstvragen zijn vandaag aan de orde en vragen overleg, afstemming en gezamenlijk optreden.

De stad Antwerpen houdt de vinger aan de pols om de muziekcommunity mee te ondersteunen. Zo wil ze aan nieuwe ontwikkelingen in de muzieksector kansen geven om zich te ontplooiën.

Via een nieuw uit te zetten muziekbeleid wenst de stad de muziekcommunity te activeren als partner in een bruisende en leefbare stad.

---

¹ 2019_GR_00042 - Legislatuur 2019-2024 - Bestuursakkoord stad Antwerpen - Goedkeuring (gemeenteraad)

² <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/3c9b8471-en/index.html?itemId=/content/component/3c9b8471-en#infographic-d1e17006>

³ https://www.ifpi.org/wp-content/uploads/2020/12/IFPI_music_in_Europe.pdf

⁴ Cfr Music is the Answer/VI.BE - <https://vi.be/features/music-is-the-answer-hoe-een-lokaal-muziekbeleid-mooie-kansen-biedt>

1.2. Context

Muziek floreert in Antwerpen. Vele artiesten, podia, jeugthuizen, festivals, opnamestudio's, boekers en labels creëren een muzikaal landschap, waar muzikliefhebbers tot ver buiten de grenzen van de stad weten van te genieten. Muziek is – meer dan we tot nu toe inzetten – een aantrekkingsfactor voor de dynamiek van de stad. De stedelijke diensten ondersteunen de muzieksector reeds via bijvoorbeeld de financiële ondersteuning van de dienst Cultuur en de Jeugddienst, organisatorische steun via Stadsbeheer/Evenementen Film Markten Foren/evenementen, logistieke steun via de dienst Bijzondere Opdrachten en Feestelijkheden (BOF). Er is ook een structurele samenwerking tussen verschillende stedelijke diensten met betrekking tot het nachtleven, waar het muziekleven in de stad onlosmakelijk mee verbonden is. De Werkgroep Nachtleven (WG NL) brengt in dialoog met de betreffende sector initiatieven tot stand rond hun noden en wensen om te komen tot een leefbare stad in alle opzichten.

Antwerpen heeft een duidelijk profiel als potentiële Muziekstad in Vlaanderen, maar het ontbreekt nog aan een eenduidig en daadkrachtig gezamenlijk beleid dat helpt opbouwen naar een gedragen en zichtbare community. De muzieksector kan zelf bijdragen aan de versterking van de eigen sector en de eigen community, maar verdient het ook om effectief erkend te worden voor wat ze bijdraagt aan het stedelijk netwerk. De stad kiest er vanaf deze beleidsperiode voor om een versterkende rol op te nemen in de profilering en versterking van muziek in de stad. **De dienst Talentontwikkeling & Vrijtijdsbeleving / Cultuur (TV / C) ondersteunt in de komende jaren, in samenwerking met andere betreffende stedelijke diensten, via een integraal muziekbeleid, de opbouw van de community van de Antwerpse muziekscene. Doel is om de sector zichtbaar op de kaart te zetten, zodat er – vanuit maatschappelijke draagkracht – ruimte is voor elk muziekgenre en aandacht voor elk klein, middelgroot of groot muziekpodium. Zo profileert Antwerpen zich als bruisende, creatieve, leefbare en innovatieve Muziekstad tegen 2028.** En blijft ze op dat elan verder ontplooiën en de vruchten dragen van een boeiende samenwerking tussen de stedelijke overheid en de creatieve economie met focus op muziek.

1.3. Wat voorafging

In de Antwerpse beleidscontext lag de focus en realisatie van het muziekbeleid tot nu toe in hoofdzaak bij de dienst Talent & Vrijtijdsbeleving / Jeugd (TV / Jeugd). Een aantal verhelderende nota's vanuit deze dienst, die nu nog steeds relevant zijn in functie van een uit te zetten muziekbeleid, analyseerden waar de noden zich bevonden. Meermaals kwam in deze nota's ter sprake dat een dienst-overlappende samenwerking nodig is om muziek volwaardig te ondersteunen vanuit het stedelijk beleid. Ook andere knelpunten werden in die eerdere nota's helder benoemd:

- nood aan een structureel en gedragen muziekbeleid vanuit een onderbouwde visie in functie van de doelgroep;
- nood aan inhoudelijke en financiële ondersteuning van beginnende en jonge organisatoren, die podiumkansen creëren voor en door jongeren in Antwerpen;
- nood aan informatiedoorstroming, over financieel en wettelijk kader, over repetitieruimtes en podiumkansen;
- nood aan een muziekantenne met een loketfunctie voor de artiesten;
- nood aan overleg tussen de stedelijke diensten en de sector;
- nood aan mapping van initiatieven en partners;
- nood aan stimulans en ondersteuning in functie van een voorwaardenscheppend klimaat: podiumkansen, talentontwikkeling, duurzame samenwerking, bevorderen van deskundigheid;

- nood aan het investeren van podiumruimtes in de jeugd- en cultuurcentra, de zomer van Antwerpen en via de subsidiëring van de festivals;
- nood aan het investeren in repetitieruimtes in de jeugd- en cultuurcentra en via het openstellen van private ruimte via Zaalzoeker;
- nood aan het creëren van podiumkansen via een intense samenwerking met VI.BE via de projectsubsidies van TV / Jeugd, ...

De keuze om in 2019 een uit te bouwen integraal muziekbeleid in te schrijven in de doelen van Cultuur binnen het Bestuursakkoord, biedt de kans om, vanuit samenwerking tussen verschillende stedelijke diensten en de sector, een opstart te maken om deze noden te lenigen en op te bouwen naar een versterkt muziekveld in en voor de stad.

1.4. Onderzoek VI.BE 2019-22

In 2019 werd conform het Bestuursakkoord de start gemaakt om vanuit TV / C een volwaardig muziekbeleid te realiseren, waarbij de sector van bij aanvang betrokken is. Om creativiteit, innovatie en experiment te stimuleren, werd na overleg de focus gelegd op zowel de jonge als de gevestigde artiest, op alle genres van klassiek tot pop en populair, op het geheel van de muzieksector.

Aan het steunpunt voor popmuziek VI.BE werd in 2020 de tweedelige opdracht gegund om zowel artiesten als stakeholders te bevragen om noden en wensen uit de muzieksector te duiden.

Deel 1: [Onderzoek naar noden en behoeften bij muzikanten in Antwerpen, VI.BE, 2019](#)

Dit onderzoek werd opgeleverd in februari 2020 en benoemt, na een ruime enquête van artiesten in Antwerpen, de prioritaire noden en wensen van de muzikanten:

- **meer podiumkansen & repetitieruimtes creëren;**
- **opzetten van informatiepunt & vorming;**
- **ondersteunen van talentontwikkeling;**
- **zichtbaarheid van de sector promoten;**
- **vormen van financiële ondersteuning onderzoeken.**

Vermits de bevraging gebeurde net voordat de coronacrisis alles vertraagde, zien we dit resultaat als een recente nulmeting. De resultaten van het onderzoek werden dan ook pas in 2022 ten gronde aangegaan.

Deel 2: [Muziekbeleid in Antwerpen: input stakeholders uit de sector](#)

Op 31 maart 2022 nodigde TV / C in samenwerking met VI.BE een dertigtal stakeholders uit het brede muziekveld uit voor een brainstorm- en inspiratiedag in jeugd- en muziekcentrum TRIX. De resultaten van die dag werden door VI.BE samengebracht in een rapport, opgeleverd in mei 2022. Samengevat stelt dit rapport vier actielijnen voor die de stad, samen met de sector, ten dienste van de muzikant, zou kunnen realiseren:

- **mapping van de sector;**
- **creatie van een community;**
- **realisatie van informatiedoorstroming en creatie van een infopunt;**
- **stimuleren om engagement te nemen door de sector zelf.**

Het rapport stelt dat voor de stedelijke diensten daarbij zes rollen zijn weggelegd:

- netwerkmakelaar, om de community en haar werkterrein in kaart te brengen;
- verbinder, om netwerking te stimuleren en samenwerking te faciliteren;

- matchmaker, of actieve bruggenbouwer tussen stedelijke diensten en andere partijen;
- facilitator, die contouren creëert om in vertrouwen samen te werken aan een bottom-up muziekbeleid;
- doorverwijzer, om relevante informatie transparant toegankelijk te maken;
- financierder, om investeringen in de sector mogelijk te maken.

Deze zes rollen kunnen logisch worden samengebracht in drie hoofdprofielen:

1. **Community versterking:** van het opbouwen van een overzicht van de betrokken spelers (data-mapping van muzikant tot boeker, podia tot festivalorganisator, repetitieruimtes tot speelkansen) over het stimuleren tot samenwerking, tot het verbinden van partners.
2. **Community ondersteuning:** stimuleren op vlak van informatiedoorstroming, maar ook van facility bij events, het samenbrengen van genres en stakeholders, het zoeken naar middelen voor realisatie tot het mee uitzetten van de contouren om de samenwerking te verduurzamen.
3. Daarnaast biedt de stad vanuit haar expertise, positionering en ervaring ook een unieke ondersteuningskans in **Community promotie/communicatie**, een nood en behoefte die uit de eerste bevraging naar voren kwam.

Het onderzoek van VI.BE biedt een gedegen beeld van de sector en de noden. Het sluit ook aan bij wat eerder vanuit de stad gevoeld werd als noden en factoren. Dit onderzoek dient dan ook als basis voor volgende acties en het formuleren van een doel.

2. Doelen

2.0. Strategisch Doel

Het beleid heeft de ambitie uitgesproken om voor de stad Antwerpen een integraal muziekbeleid uit te zetten. Als antwoord op de hoger geschetste context wordt volgend strategisch ~~doel~~ vooropgesteld:

Antwerpen is een zichtbare, innovatieve en bruisende muziekstad in Europa.

Antwerpen leeft in hart en ziel als muziekstad. Artiesten en publiek vinden elkaar via de vele podia: muzikale interventies binnen vele genres en op alle podia en pleinen van de stad, tonen het hele jaar door Antwerpen als bruisende, innovatieve én leefbare muziekstad in Europa.

Uiteraard is dit ~~doel~~ high-level en volstaat dit niet om het beleid operationeel uit te werken. Volgende subdoelen realiseren gefaseerd het vooropgestelde doel.

1. We ontwikkelen samen met de muzieksector een klimaat waar de noden van de Antwerpse artiest, met aandacht voor de bewoners en bezoekers, centraal staan.
2. We bouwen samen met de muzieksector aan een sterke Antwerpse muziekcommunity.
3. We ondersteunen samen met de muzieksector de ontwikkeling en innovatie van de artiest en bieden zo kansen tot verdere professionalisering van de sector.
4. We zetten samen in op de verbindende kracht van muziek in de stad.
5. We maken de Antwerpse muziekscene en ambities meer zichtbaar bij lokaal, Vlaams en internationaal publiek en peers.

Verder in deze nota staan per ~~doel~~ een aantal acties uitgewerkt die alvast in de eerste fase (2023-2025) aangezet en/of ontwikkeld worden. Ze tonen aan hoe de doelen gerealiseerd kunnen worden.

2.0.1. Randvoorwaarden

Om de uit te zetten beleidslijnen mogelijk te maken, die Antwerpen omvormen tot een zichtbare, innovatieve en bruisende muziekstad, zijn een aantal verwachtingen en voorafnames noodzakelijk te realiseren.

- TV / C rekent op samenwerking met en engagement vanuit de muzieksector om tot een bloeiende muziekscene met uitstraling te komen. Regelmatig overleg en ontmoetingen, structurele werkgroepen en onderlinge uitwisseling dragen daartoe bij.
- Met aanpalende departementen zoals Jeugd, Toerisme, Onderwijs, Evenementen, maar ook de creatieve en innoverende context, wordt samenwerking opgezet om het muziekbeleid uit te dragen.
- De bedrijfseenheid Marketing en Communicatie is onontbeerlijk om te komen tot kwaliteitsvolle en gedragen communicatie en branding.
- Acties binnen het ecosysteem van de muziek spelen zich voor een groot deel af na 18u en maken bijgevolg deel uit van het nachtleven van de stad, met alle bijhorende voorwaarden en context. Samenwerking met betrokken diensten en partners zijn onontbeerlijk en verlopen in de beste verstandhouding in functie van bewoners, publiek én artiesten. TV / C neemt structureel deel aan de Werkgroep Nachtleven van de stad Antwerpen. Overleg met Maatschappelijke Veiligheid (MV) en de Lokale Politie Antwerpen zijn ook structureel in de Stuurgroep te voorzien.

- Het Agent of Change--principe⁵, dat werd goedgekeurd door de gemeenteraad en wordt opgenomen in de stedelijke bouwcode, wordt vanuit de Werkgroep Nachtleven geïmplementeerd voor het betreffende werkveld en vindt ook toepassing binnen het werkveld van de cultuur- en muziekprogrammatie.
- Er wordt – ook in samenwerking met andere bedrijfseenheden – gewerkt naar voldoende locaties die volgens leefbare normen kunnen programmeren, zodat kwesties van geluids- en capaciteitsoverlast tot een minimum beperkt zijn.
- Naast zalen en podia binnen cultuurhuizen dient ook een voldoende groot aantal vergunde terreinen voor buitenevenementen ter beschikking te zijn. Ook hiervoor zijn samenwerkingsinitiatieven met andere bedrijfseenheden noodzakelijk.

2.0.2. Beheerstructuur

Een beleidsdomein-overschrijdende stuurgroep en actieve werkgroep waken over de uitvoering van het muziekplan.

- Een domein-overschrijdende Stuurgroep Muziekbeleid wordt samengesteld vanuit de betrokken stedelijke diensten en met medewerking van een selectie cultuurpartners uit het brede ecosysteem, om tweemaal per jaar de strategische voortgang van het plan muziekbeleid op te volgen. Volgende diensten worden vertegenwoordigd TV / C, TV / Jeugd, Ondernemen & Stadsmarketing / Visit, Ondernemen & Stadsmarketing / Marketing & communicatie, Ondernemen & Stadsmarketing / Business & Innovatie, Stadsbeheer / EFMF, Deeltijds Kunst Onderwijs, MV en LPA. Vanuit de muzieksector zelf wordt een vertegenwoordiging samengesteld door afvaardiging vanuit popmuziek, klassieke muziek, podia, amateurkunsten, nachtleven en hoger muziekonderwijs. Een Werkgroep (WG) Muziekbeleid met expertise van internen en externen houdt de vinger aan de pols van de ontwikkelingen voor de meer dagelijkse opvolging en programmering van acties. Jaarlijks wordt door de WG Muziekbeleid een gefaseerd actieplan ontwikkeld op basis van deze nota, dat ook door de Stuurgroep Muziekbeleid wordt gevalideerd. Vertegenwoordiging van TV / C in o.a. de WG Nachtleven, en betrokkenheid bij ontwikkelingen in het evenementenkader en de projecten rond jongondernemerschap creëren draagvlak binnen de bredere stedelijke aanverwante diensten.
- De community van de muzieksector engageert zich, via hun werking en in samenwerking, om oplossingen voor de noden te helpen realiseren.
- Op termijn worden ambassadeurs uit de muzieksector aangetrokken, die het integraal muziekbeleid mee uitdragen vanuit hun visie en praktijk.

2.1. Subdoel 1: We ontwikkelen samen met de sector een klimaat waar de noden van de Antwerpse artiest, met aandacht voor de bewoners en bezoekers, centraal staan.

Artiesten uit alle genres vragen naar **meer speelkansen en meer repetitieruimtes**. Het Bestuursakkoord vraagt een integraal muziekbeleid met aandacht voor elk klein, middelgroot en groot muziekpodium.

---

⁵Het 'Agent of Change' principe is een academisch principe dat verwijst naar het feit dat de instantie (Agent) die de verandering (Change) in de stedelijke context aanbrengt de kosten van de effecten van die verandering moet dragen.

Aansluitend bij het Masterplan Culturele Infrastructuur zoekt TV / C naar een antwoord op de nood van de artiesten door de podia, venues en festivals, die kansen kunnen bieden, te betrekken. We stimuleren de inzet van de eigen stedelijke podia, van culturele actoren die jonge artiesten en hun entourage ondersteunen in het organiseren, ondernemen en bieden van kansen voor een boeiend muziekleven in de stad. In de stedelijke ondersteuningsovereenkomsten integreren we de betrokkenheid van culturele partners bij de Antwerpse muzikscene.

Tegelijk hebben we voortdurend oog voor de **leefbaarheid** van de stad en de **bereikbaarheid** van de verschillende initiatieven. Draagkracht van de omgeving is een leidmotief in alle acties.

2.1.1. Acties

2.1.1.1. Ontwikkeling strategie repetitieruimtes

Om de doelen rond meer repetitieruimtes waar te maken wordt intern onderzoek opgezet om in beeld te krijgen wat de sterktes en uitdagingen zijn, wie de mogelijke partners zijn, of er werkbare modellen te vinden zijn om het beleid op af te stemmen en mogelijk te maken. Opties tot digitale ontsluiting van beschikbare ruimtes worden onderzocht. Het Masterplan Culturele Infrastructuur vormt hiertoe een vertrekpunt. De expertise van Zaalzoeker en VI.BE, maar ook het beheer van leegstand in de stad biedt basis voor verdere ontwikkeling van een gedragen beleid om te komen tot meer repetitieruimtes voor muzikanten. Naast een haalbaarheidstoets wordt ook steeds de draagkracht van de omgeving mee genomen.

2.1.1.2. Netwerk speelmogelijkheden voor lokale muzikanten

Een eerste concreet model om speelmogelijkheden voor lokale – vaak jonge – muzikanten in de stad te creëren en te vergroten, bestaat uit lancering van een aantal pilootprojecten met muziekcafés en kleine podia die zich engageren om zich als talentvol podium in de markt te zetten. De organisator engageert zich om de Antwerpse artiest speelmogelijkheden te bieden en conform de geldende regels billijk te vergoeden. De cultuurcommunicatie van de stad ondersteunt de activiteiten van de betreffende podia.

2.2. Subdoel 2: We bouwen samen met de muzieksector aan een Antwerpse community.

De muzieksector, in al zijn aspecten, van creatie tot productie en presentatie, zien we als één groot ecosysteem dat in onze stad stevig ingebed zit, maar nog te weinig zichtbaar is. Door een versterking van de community bevorderen we op langere termijn niet alleen de zichtbaarheid, maar ook de activiteit en onderlinge verbondenheid van de uiteenlopende spelers.

TV / C rekent op **samenwerking met en engagement vanuit de muzieksector** om via gezamenlijke en opbouwende acties het muziekbeleid te realiseren. Regelmatig overleg, structurele werkgroepen en onderlinge uitwisseling op lange termijn dragen daartoe bij.

We stimuleren de ontwikkeling van de muzieksector als versterkende community vanuit een volwaardige ecosysteem- en ketenbenadering. Via een concrete **mapping van de sector** worden alle genres, functies, venues en (beginner tot pro) betrokkenen in een dataverzameling in kaart gebracht om een beeld te creëren van de sector en haar belang in het stedelijke weefsel. Betrokken stakeholders worden uitgenodigd om een actieve rol op te nemen en zich tot de community te verbinden, wat tot zichtbare samenwerkingen en extra acties zal leiden.

2.2.1. Acties

2.2.1.1. TV / C organiseert **tweejaarlijks een netwerkmoment** voor het brede muziekveld.

De eerste succesvolle Antwerpse Muzikantendag in 2022, *Klankbad* in TRIX, krijgt een tweejaarlijks vervolg om jong talent de weg te helpen vinden naar de muziekindustrie en professionele context. Om diversiteit van genres en artiesten te waarborgen, zal bij voorkeur telkens een andere locatie/organisatie de realisatie op zich nemen, in een samenwerking met TV / C en met andere muziekorganisaties. De tweede editie van de Antwerpse Muzikantendag zal plaatsvinden in het voorjaar van 2024.

2.2.1.2. Sector-/ontmoetingsmomenten rond actuele topics. Deze initiatieven gaan door op locatie bij en georganiseerd door partners uit de muzieksector. Ze bieden de kans aan het veld om te netwerken vanuit inhoud en ontwikkeling.

We initiëren samenwerking via werkgroepen en gezamenlijke activiteiten rondom inhoudelijke of zakelijke thema's, waarbij de sector zich engageert voor realisatie en opvolging:

- tussen andere stedelijke diensten die bijdragen aan het muziekbeleid (Jeugd, Podia, MC, Visit, SB/EFMF, DKO, APBC, WG Nachtleven, ...);
- met stedelijke en niet-stedelijke podia voor muziek (jeugdhuizen, cultuur- en ontmoetingscentra, schouwburgen, festivals, muziekcafés);
- met klassieke, commerciële, experimentele boekingskantoren, producers en labels;
- met opnamestudio's en productieplatformen;
- met (deeltijds / kunst-) onderwijsinstellingen voor muzikale talentontwikkeling.

2.2.1.3. Datamapping. In de winter van 2022-23 maakt Fameus – creatieve broedplaats voor amateurkunstenaars – een **mapping van het gehele ecosysteem** van de Antwerpse muzieksector in de vorm van een dataverzameling van gekende en publieke namen uit de sector. Deze data omvatten individuele artiesten en bands, venues, boekers, muziekmanagement en alle concreet betrokkenen die via publieke data en bevraging als stakeholders benoemd kunnen worden. De verzamelde gegevens bieden vanuit een momentopname een basisbeeld over de omvang van de sector. Een volgende stap, een basis voor de community, is het actief betrekken van de organisaties achter deze gegevens en hen zichtbaar maken voor de sector om samenwerkingen te bewerkstelligen. Deze datamapping wordt door de betrokkenen actief en op regelmatige basis geüpdatet, zodat de community data-driven te werk kan gaan. Nieuwe initiatieven voeden deze tool (bv. 2.1.1.2. Ontwikkeling podiumkansen voor lokale muzikanten). Binnen het kader van de communicatie en branding wordt tegen 2025 gewerkt naar een breder in te zetten tool om initiatieven en partnerschappen te delen.

2.3. [Subdoel 3: We ondersteunen samen met de muzieksector de ontwikkeling van de artiest en bieden zo kansen tot verdere professionalisering van de sector.](#)

Professionalisering van zowel de artiest als van de andere spelers binnen het ecosysteem leidt tot een sterkere community, betere producten, innovatie en krachtigere samenwerkingen. Artiesten gaven in het onderzoek aan dat ze niet gemakkelijk de weg vinden naar zakelijke en meer functionele informatie. Bestaande kanalen worden door de doelgroep niet vanzelf gevonden.

TV / C ondersteunt de vorming van jong, innovatief talent en het **bevorderen van hun deskundigheid, ook op vlak van zakelijke aspecten en ondernemerschap**. We betrekken de podia, presentatie- en productiepartners uit de muzieksector en verwante sectoren, in functie van innovatieve ontwikkeling van de sector en van de genoemde noden van de Antwerpse artiesten.

2.3.1. Acties

2.3.1.1 TV / C ondersteunt in een samenwerking met stakeholders uit de sector de efficiënte **doorstroming van informatie van zakelijke en juridische aspecten via trajecten van vorming en kennisdeling**, zodat de betrokken spelers uit het muziekveld weten waar ze terecht kunnen voor advies en ondersteuning. Samenwerkingen met expertise-partners als VI.BE⁶, Kunstenpunt, Cultuurloket liggen hierbij voor de hand. Ook met partners uit aanverwante sectoren, bv. APBC⁷, Flanders DC, AKO, Take Off, Full Circle ... worden samenwerkingen op poten gezet om de professionalisering van de muzikant en van de sector verder te ondersteunen. Specifieke aandacht gaat ook uit naar formele kennispartners – bestaande opleidingen in de stad (Conservatorium⁸, KSO, DKO) – non-formele opleidingen zoals in het jeugdwerk, en ook commerciële muziekopleidingen ...

2.3.1.2 Innovatie binnen de muzieksector. In samenwerking met de sector brengen we nieuwe, innovatieve praktijken, modellen en ideeën onder de aandacht van zowel organisaties als individuele artiesten.

Specifieke aandacht binnen innovatie gaat o.a. naar de nieuwe verdienmodellen die in de (nabije) toekomst mogelijk zijn. Met de collega's van AKO, Business & Innovatie/ APBC e.a. bekijken we kansen en evoluties, en spelen we hierop in tijdens ontmoetingsmomenten in samenwerking met de sector, maar ook via input vanuit het netwerk van Vlaamse Muziekgemeenten⁹.

TV / C is in het voorjaar van 2023 betrokken bij Music City European Exchange '23¹⁰, waar o.a. het creëren van een stedelijk muziekbeleid in functie van toerisme en economische impact centraal staat, maar ook onderwerpen als het realiseren van Sustainable Development Goals¹¹ op de agenda staan. Vele organisaties in de muzieksector hebben hun eigen internationale netwerken. Vernieuwing die binnen dergelijke netwerken wordt besproken, delen we met de sector en met de kennispartners.

2.4. Subdoel 4: We zetten samen in op de verbindende kracht van muziek in de stad.

Muziek heeft een sterk verbindende kracht. Zowel in het eigen ecosysteem waarbinnen concullega's mekaar treffen vanuit de gezamenlijke taal 'muziek', als binnen de stedelijke context waar artiesten en bewoners via muziek de leefbaarheid van de stad versterken.

---

⁶ Links [VI.BE](#), [Kunstenpunt](#), [Cultuurloket](#)

⁷ Links [APBC](#) = *Antwerp Powered By Creatives*; [Flanders DC](#); AKO = *Antwerps Kunsten Overleg*, [Takeoff](#), [Full Circle](#)

⁸ [Koninklijk Conservatorium Antwerpen](#), KSO = *Secundair Kunstonderwijs*, DKO = *Deeltijds Kunstonderwijs*

⁹ Netwerk Vlaamse Muziekgemeenten is een initiatief van VI.BE en VVSG waarbij (dd.03/2023) meer dan 40 Vlaamse gemeenten met regelmaat samenkomen om mekaar te inspireren bij het ontwikkelen van gemeentelijk muziekbeleid.

¹⁰ Link [Music City European Exchange '23](#)

¹¹ Link [Sustainable Development Goals](#)

Het muziekbeleid van de stad Antwerpen zet in op uiteenlopende **verbindende activiteiten** door het stimuleren van laagdrempelige podia, wijkgerichte initiatieven, matchmaking tussen vraag en aanbod met een focus op muziek voor alle bewoners en bezoekers.

Bestaande en nieuwe lokale en wijkinitiatieven vanuit de districten met en rondom muziek worden binnen het kader van het integrale muziekbeleid mee gestimuleerd. Cultuurhuizen krijgen een centrale rol in het verbinden en zichtbaar maken van hun lokale gemeenschappen via muziekprojecten en -initiatieven. De focus ligt hierbij op inclusie en diversiteit in een bruisende en leefbare stad.

2.4.1. Acties

2.4.1.1. Met de vinger aan de pols van het lokale cultuurleven zijn de stedelijke **cultuur- en ontmoetingscentra in de districten de ideale partners om het plaatselijke muziekleven te 'boosten' en de muzikanten de weg te wijzen naar extra speelkansen en nieuw publiek**. Cultuurhuizen in de districten bundelen een aanbod vanuit muziek met verbindend karakter in samenwerking met de plaatselijke verenigingen. Ze detecteren lokaal talent en muzikale initiatieven binnen de weefsels van hun netwerk. Ze bewerkstelligen ontmoeting en samenwerking. Ze bieden aan lokale muzikanten mogelijkheden om naar de podia met speelkansen door te stromen. Dat kunnen evengoed muziekcafés, laagdrempelige podia in de wijken als festivals en grote kunsthuisen zijn. We erkennen de expliciete expertise van de cultuur- en ontmoetingscentra door hen als spil te positioneren in het zichtbaar maken en activeren van lokale muzikanten en muziekinitiatieven. Naast het bieden van kansen op de eigen podia stimuleren ze de doorstroom van de plaatselijke talenten naar andere podia.

2.5. Subdoel 5: We maken de Antwerpse muzieksce­ne en ambities meer zichtbaar bij lokaal, Vlaams en internationaal publiek en peers.

Een branding van Antwerpen als Muziekstad zet de muzieksector in de stad meer zichtbaar op de kaart. Vanuit een strategische keuze werken de bedrijfseenheden Ondernemen & Stadsmarketing en Talentontwikkeling & Vrijtijdsbesteding samen aan de realisatie van Antwerpen als zichtbare muziekstad. Ze ondersteunen het uitdragen van de kracht van muziek binnen hun domein. Antwerpen profileert zich tegen 2028 bij een breed, maar ook professioneel en internationaal publiek als muziekstad.

Formules van **ambassadeurschap** worden onderzocht, gekoppeld aan het zichtbaar maken van het ecosysteem, zodat vanuit voorbeeldfuncties Antwerpse persoonlijk­heden of organisaties mee aan de kar trekken.

De stad Antwerpen maakt de brede muzieksector meer zichtbaar door ondersteuning van de community en haar vorming, door het stimuleren van samenwerkingsacties en **door stedelijke communicatie via hedendaagse media**.

2.5.1. Acties

2.5.1.1. De stad Antwerpen ontwikkelt tegen 2028 een **strategische branding** voor het uit te rollen muziekbeleid, waarbij de verschillende betrokken diensten bijdragen aan het uitdragen van de zichtbaarheid van de sector binnen eigen beleidslijnen. Deze branding zet de toon om van een stad vol muziek te evolueren naar een Muziekstad.

2.5.1.2. Digitale promotie via hedendaagse media en tools naar het grote publiek worden vanaf 2027 ingezet om de acties van artiesten en podia, alsook ontwikkelingen van partners doelgericht te spreiden volgens de ontwikkelingen van dat moment.

Anno 2023 is bv. de metaverse nog eerder een concept dan een werkbaar en toegankelijk platform. De ontwikkeling van deze en andere technologie vraagt echter aandacht in een sector die innovatief en ondernemend is, en vanuit het verleden vaak een voortrekkersrol opnam als het gaat om verspreiding en promotie via nieuwe media (van streaming tot online branding).

De digitale promotie beperkt zich tegen 2027 niet tot een online kalender of website waar muziekevenementen gepromoot worden bij het grote publiek, maar sluit aan bij de tools die op dat moment toelaten om artiest, publiek en sector efficiënt te bundelen en bereiken, en op die manier de kracht van Antwerpen als Muziekstad uit te dragen.

2.5.1.3. Ambassadeurs uit de brede community dragen vanaf 2027 Antwerpen Muziekstad uit. Om de strategie Muziekstad naar een hoger niveau te tillen qua zichtbaarheid worden bekende Antwerpse muzikanten, dj's, podia extra in de kijker gezet als ambassadeur. Ze creëren een energie die muziekliefhebbers aantrekt en het publiek goesting geeft om zowel de muziek als de stedelijke vibe in Antwerpen te komen genieten.

3. Aanpak

3.1. Realisatie doelen

De onderzoeken van VI.BE maken duidelijk dat de muzieksector veel uiteenlopende noden heeft. De doelen zijn hier een vertaling van en vertonen een uitdagend ambitieniveau. Het plan van aanpak bevat een concrete vertaling van de doelen via prioritering en de acties in een gefaseerde tijdslijn.

Doel van de aanpak moet tweeledig zijn: resultaten behalen om een gedragen integraal muziekbeleid uit te zetten én de sector hierin meenemen. Gesprekken met de muzieksector maken duidelijk dat de verwachtingen naar de stad erg hoog zijn, maar tegelijk dat men de stad niet alleen aan het stuur wil zien. Er moet een goed evenwicht gevonden worden tussen de acties die de stad alleen kan uitvoeren waarmee op korte termijn resultaat gehaald kan worden en de acties die samen met de sector gebeuren. Overleg met de muzieksector om die samenwerking ten gronde uit te bouwen en resultaat te laten opleveren, zal de nodige tijd vragen. Deze aanpak resulteert in een veel meer gedragen, integraal en duurzaam beleid en acties met duidelijk resultaat, conform de doelstelling uit het bestuursakkoord.

3.2. Fasering en prioritering

In een eerste fase, tot 2025, legt TV / C via het aantal beschreven acties, samen met de betrokken stedelijke diensten en een aantal partners/stakeholders, de nadruk op het opbouwen en ondersteunen van een breed gedragen community, met een werkveld als ‘partner in crime’ om het doel van zichtbaarheid van de sector en Antwerpen als Muziekstad te realiseren. Deze fase is een basis voor verdere samenwerking en zal volgende acties vergemakkelijken en duurzaam verankeren in stad en sector.

Vanaf 2025 ontvouwt zich een plan waarin de muzieksector zelf ook acties uitrolt om, in samenwerking met die stedelijke diensten, de muzikale synergie tussen alle spelers in het veld optimaal zichtbaar te maken en uit te dragen. Muziek en muziekbeleving worden als verbindende factor ingezet in het stedelijke netwerk. Hiermee trachten we de verantwoordelijkheid voor de vooropgestelde doelen te delen opdat de sector een volwaardige partner wordt in lusten en lasten.

ACTIEPLAN MUZIEKBELEID												
	2023				2024				2025			
Actie	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Ontwikkeling repetitieruimtes												
Netwerk speelmogelijkheden		pilotprojecten										
Netwerkmoment		gunning										
Ontmoetingsmomenten												
Mapping van de sector												
Professionalisering		gunning										
Innovatie												
Verbindende kracht muziek		pilotprojecten										
Branding als Muziekstad												
Digitale promotie												
Ambassadeurs voor de community												

Om in de eerste fase de strategie te realiseren en op redelijke termijn een levendige en zichtbare muziekgemeenschap in de kijker te zetten, is het voorstel om de genoemde acties in onderstaande volgorde prioritair uit te zetten:

2023:

- Mapping van de sector
- Netwerk speelkansen via pilootprojecten
- Verbindende kracht muziek via cc's en oc's
- Professionele vorming

2024:

- Netwerkdag
- Ontwikkeling repetitieruimtes

4. Begroting en budget

Om de Antwerpse muzikanten en hun stakeholders in het ecosysteem van de muzieksector te ondersteunen en Antwerpen als Muziekstad zichtbaar op de kaart te zetten werd in 2022 aangevangen met de opbouw van de community van de muzieksector. Dit langlopende traject vraagt eerst om verbindende activiteiten, netwerk- en sectormomenten die bottum-up de muzieksector versterken. Ondersteunende acties worden opgezet om zowel de muzikanten als de organisaties en cultuurhuizen te verbinden om tot een geëngageerd ecosysteem te komen en Antwerpen als Muziekstad te profileren.

Dit muziekplan wil zowel op korte als op lange termijn denken en realisaties in het vooruitzicht zetten. Realisaties op korte termijn worden concreet gemaakt vanuit beschikbare middelen, om de opstartende engagementen waar te maken. Andere initiatieven bevinden zich in een voorbereidende fase of hoeven op korte termijn geen budget om tot realisatie te komen. Op lange termijn zal zowel voor het creëren van kansen voor muzikanten binnen het ecosysteem, als voor het meer zichtbaar maken van de sector wel nood aan extra budget zijn. Ook het budget voor het uitrollen van een branding- en marketingcampagne dient tijdig te worden voorzien.

4.1 Budget 2023-2025

Ontwikkeling repetitieruimtes (2.1.1.1.): In 2023 wordt een intern vooronderzoek uitgevoerd om, gekoppeld aan het MP Culturele Infrastructuur, tot effectieve voorstellen voor meer repetitieruimtes te komen. De conclusies en implementaties worden vanaf het najaar van 2024 samen met betrokken partners uitgerold.

Netwerk speelkansen (2.1.1.2): In 2023 wordt aan een aantal partners in de muzieksector een eerste ondersteuning gegund om artiesten die willen spelen op de kleine podia in de stad, een podium te bieden. Vanaf 2024 worden de pilootprojecten voor kleine podia en de open oproep voor lokaal talent jaarlijks vernieuwd. Einde 2024 wordt een evaluatie doorgevoerd om de bestendiging vast te leggen met het, volgens de noden gewenste, recurrente budget.

Netwerkdag (2.2.1.1.): In opvolging van de eerste muzikantendag, Klankbad in TRIX (december 2022), wordt in 2024 een tweede netwerkdag gegund aan een Antwerpse partner, waarop het gehele ecosysteem van de muziek uitgenodigd is. Het programma omvat optredens, vorming, coaching, matchmaking, community-building en spreekt ook actoren uit verwante sectoren als mode, design en andere kunst disciplines aan.

Ontmoetingsmomenten (2.2.1.2.): Per jaar worden vanaf 2023 minstens twee ontmoetingsmomenten georganiseerd met en bij partners waarop inhoudelijke topics worden uitgezet en die bottom-up, vanuit de community van de muzieksector, worden ingevuld. Het betreffende budget is beperkt tot een paar sprekers/optredens en enige catering per sectormoment. In 2023 betreft het onder andere een samenwerking met APBC waarin artiesten uit de muziek-, mode- en designscene worden samengebracht.

Datamapping van de sector (2.2.1.3.): In 2022 werd de mapping van het ecosysteem door Fameus in gang gezet. De oplevering gebeurt in maart 2023. Het extra nodige budget betreft het gefaseerd deelbaar en zichtbaar maken van de resultaten om de sector te ondersteunen in community-building. Een digitale tool wordt opgezet in een samenwerking met partners om de opgebouwde community verder zichtbaar te maken en te ondersteunen.

Professionalisering (2.3.1.1.): Antwerpse cultuurhuizen zetten samen een opleidingsreeks op om de ondernemende skills van de artiesten aan te zwengelen en uit te bouwen. De samenwerking met partners, die leidt tot infodeling en professionalisering van/voor de jonge muzikant, resulteert op termijn in een structurele vorm van infodeling waar de kunstenaar terecht kan met vragen op maat. Binnen de stedelijke diensten wordt aansluiting gezocht bij lopende initiatieven van externe kennispartners.

Innovatie (2.3.1.2.): Kennisdeling binnen eigen diensten, met Antwerpse partners, met Vlaamse kennispartners, met internationale netwerken versterkt de eigen te maken keuzes en beleidslijnen. Kansen die zich voordoen om Antwerpen en de plaatselijke muzieksceen in hedendaagse ontwikkelingen te laten deelnemen worden met beide handen aangenomen.

Verbindende kracht programmering (2.4.1.1.): Cultuurhuizen in de districten zijn in verbinding met lokale initiatieven en verenigingen die muziekactiviteiten opzetten. Ze programmeren grote namen voor het lokale publiek, maar ook lokale artiesten voor het bredere Antwerpse en Vlaamse publiek. Ze bieden hen kansen op meer zichtbaarheid en extra podia door op te treden als matchmaker. In een samenwerking creëren ze kansen om lokale artiesten de weg naar podia te helpen vinden.

5.Samenvatting

Talentontwikkeling & Vrijtijdsbeleving / Cultuur zet vanaf deze legislatuur een onderbouwd, ondersteunend, stedelijk, integraal muziekbeleid uit, zoals in het Bestuursakkoord werd opgenomen. Aansluitend bij de gevraagde noden van het ecosysteem van de muzieksector neemt de stad Antwerpen de rol op van community-versterker, - ondersteuner en - promotor om, samen met de sector, van Antwerpen tegen 2028 een bruisende en zichtbare Muziekstad te maken.

Na een eerste actie tot mapping van het ecosysteem van de brede muzieksector wordt vooral ingezet op vijf subdoelen, vanuit nauwe betrokkenheid met de sector:

1. We ontwikkelen samen met de sector een klimaat waar de noden van de Antwerpse artiest, met aandacht voor bewoners en bezoekers, centraal staan.
2. We bouwen samen met de muzieksector aan een Antwerpse community.
3. We ondersteunen samen met de muzieksector de ontwikkeling van de artiest en bieden zo kansen tot verdere professionalisering van de sector.
4. We zetten samen in op de verbindende kracht van muziek in de stad.
5. We maken de Antwerpse muziekscene en ambities meer zichtbaar bij lokaal, Vlaams en internationaal publiek en peers.

In 2023 en 2024 wordt de basis gelegd van de community via een aantal acties en pilootprojecten in een samenwerking tussen stedelijke diensten en stakeholders van de muziekscene:

- De artiest vindt, via pilootprojecten met laagdrempelige podia en samenwerking tussen partners, meer speelkansen en repetitieruimtes.
- Verdere professionalisering van de artiest en van de sector is een belangrijke drijfveer voor de samenwerkingen. Sector-ontmoetingsmomenten, vorming en kennisdeling vormen de kern van het aanbod.

TV / C investeert in deze beleidsperiode vanuit het reguliere werkingsbudget in pilootprojecten met partners uit de muzieksector om de speelkansen en professionalisering te vergroten.

Vanaf 2025 engageert de muzieksector zich om samen met de stad acties op te zetten om de muzikale synergie tussen alle spelers in het veld optimaal zichtbaar te maken en uit te dragen naar bewoners en publiek.

De voorgestelde doelen zorgen ervoor dat Antwerpen tegen 2028 een bruisende en zichtbare Muziekstad is met internationale uitstraling en dat de community van de muziek nog lang daarna haar kracht en inspiratie uitstraalt.